

Het Zoutgehalte der Binnenzeeën.

Het zoutgehalte van het zeewater is overal daaromtrent hetzelfde, welk deel der groote wereldzee men ook onder dat opzicht onderzoekt. Dat is overigens zeer eenvoudig om verstaan: indien er, op eene plaats, meer zout in het zeewater opgelost ware, dan op andere plaatsen, dan zouden de talrijke zeestroomen (Golf-stroom enz.), waardoor de Oceaan overal doorloopen wordt, op korten tijd, het overtollige zout in alle richtingen verspreiden, en alzoo de gelijkheid herstellen.

Tusschen de keerkringen bijv., is de verdamping der zee aanzienlijker en het zoutgehalte grooter dan bij de polen, waar het veel kouder is. De zeestroomen werken echter gedurig om het evenwicht te herstellen, en beletten alzoo dat het verschil aangroeie.

Een liter water van den Oceaan houdt gemiddeld 3,52 % zout in oplossing (1).

De inwendige zeeën, welke slechts langs eene nauwe opening met de wereldzee in verband staan, bevatten integendeel gewoonlijk min of meer zout dan de Oceaan.

Het water der *Middellandsche zee* bijv., bevat ongeveer 4,16 gr. zout per 100 gr., dus 0.64 % *meer* dan de wereldzee. Waaraan is dit verschil toe te schrijven?

De *Middellandsche zee* bevindt zich in eene warme streek, en ondergaat dus eene groote, immer durende verdamping. Jaarlijks is er eene zekere hoeveelheid water, dat, onder den vorm van damp, de *Middellandsche zee* verlaat. Maar het zout, dat in dit water opgelost was, verdampt niet: het *blijft* in de zee. In het overblijvende water, groeit het zoutgehalte dus gedurig aan.

Van eenen anderen kant ontvangt de betreffende zee, wel is waar,

---

(1) Z. Natura, 1883, bd. 20.

gedurig zoet water van de rivieren welke er zich in storten, maar dat zoutloos water is op verre na niet toereikend, om het verlies te vergoeden.

Men hoeft slechts eenen oogslag op eene kaart te werpen om te bemerken, hoe gering het getal der rivieren is, die zich in de Middellandsche zee werpen.

In Europa, bijv. zien wij in Spanje bijna al de rivieren in den Oceaan vloeien; in Frankrijk insgelijks; verder komt de Rhijn het grootste deel van het water van Zwitserland afhalen, om het naar de Noordzee te voeren, de Donau voert bijna al het water van Oostenrijk en Turkeije naar de Zwarte zee, welke ook de grootste rivieren van Klein-Asië ontvangt. In de zandwoestijnen van Syrië, zijn er geene rivieren. Eindelijk in Afrika, vinden wij slechts een groote stroom: De Nijl. De Sahara, waar het uiterst weinig regent, levert bijna niets op.

Het bekken van de Middellandsche zee is dus veel kleiner dan de uitgestrektheid harer kusten het zou doen vermoeden.

Het water van die zee heeft alzoo eene neiging, om gedurig te dalen, en er moet nieuw water uit den Oceaan komen, om het evenwicht te herstellen. Er vloeit inderdaad door de straat van Gibraltar een waterstroom, uit den Oceaan naar de binnenzee. Dat water bevat zout, en, daar het nooit terugkeert, wordt al dat zout in de Middellandsche zee bewaard. Die toestand duurt nu sedert eeuwen; het zoutgehalte is daardoor merkelyk aangegroeid en zal in de toekomst bij voortdurend toenemen.

De ZWARTE ZEE bevat integendeel min zout, dan de wereldzee; zij ontvangt inderdaad zeer veel zoet water: de grootste stroomen van Europa, de *Donau*, de *Dnjepr*, de *Don* en vele kleinere rivieren monden er in uit. De verdamping is geringer dan in de Middellandsche zee, want het klimaat is er kouder. Ook stijgt het water gedurig in de Zwarte zee, en moet het wegvloeien langs den *Bosporus*. In die zeeëngte bemerkt men insgelijks eenen stroom, die naar de Middellandsche zee vloeit, en alzoo gedurig aan de Zwarte zee zout ontrukkt, om het bij dat der Middellandsche zee te voegen.

De *Asowsche zee* verkeert in denzelfden toestand: de *Don* brengt

er zooveel zoet water in, dat het grootste deel van het zout er heden ten dage reeds uitgedreven is : het water is er *braak* geworden.

Ook de *Baltische zee* verliest gedurig zout, en wel om dezelfde reden. Zij ontvangt veel zoet water, en verliest er slechts zeer weinig door verdamping, want zij bevindt zich in eene koude streek. Langs de zeeëngten van Denemarken ziet men eenen waterstroom naar de Noordzee vloeien.

J. MAC LEOD.

Mengelwerk.

Prijskamp voor een werk over plantenkunde, uitgeschreven door den Bloemenkring van Antwerpen (Cercle floral d'Anvers). UITSLAG. De beoordeelraad, samengesteld uit de heeren Aubert, Van Bergers, De Bosschere, van Lier, Marchal en Piré, van Brussel, en Verschaefelt, van Gent, heeft besloten, dat er geene reden bestaat om den prijs toe te wijzen.

Prijskamp uitgeschreven, tusschen de onderwijzers van Antwerpen en den omtrek, voor het vervaardigen van het beste Kruidboek, samengesteld uit planten, tijdens de kruidkundige wandelingen van den Bloemenkring van Antwerpen ingezameld. Prijs : *Vergulde medaille van 1ste klas*, toegekend aan den heer EMIEL SCHOTTE, Gemeente-onderwijzer te Antwerpen.

GEBAKKEN AARDWORMEN. De *Pall Mall Gazette* (Londen) verteld, met den grootsten ernst, dat men eenigen tijd geleden, in Frankrijk de eetbaarheid der gewone aardwormen beproefd heeft!

“ Een vijftigtal gasten waren bij de proefneming aanwezig. De wormen werden eerst in azijn gelegd : daardoor wierpen de dieren de spijsen uit hunnen darm naar buiten. Daarna werden zij in deeg gerold en in den oven gesteken, waar zij eene aantrekkelijke